

Historia Koszalińskiego Okręgu PZF

mgr Jerzy Henke
mgr Andrzej Skorek

Okręg Polskiego Związku Filatelistów na Pomorzu Środkowym

Filateliści polscy wielokrotnie po roku 1945 podejmowali próby integracyjne i zjednoczeniowe. W Krakowie, 4 lipca 1948 roku, odbyła się konferencja przedstawicieli 10 stowarzyszeń filatelistycznych, której wynikiem było postanowienie, aby na zjeździe w Toruniu 4-5 września 1948 roku powołać do życia Związek Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce.

Powołany Związek Stowarzyszeń Filatelistycznych nie osiągnął zamierzonego celu, którym było rozwinięcie szerszej działalności. Do działań w powołaniu jednolitej organizacji filatelistycznej, przyłączyło się Ministerstwo Poczty i Telegrafów oraz Ministerstwo Administracji Publicznej.

We Wrocławiu 19 grudnia 1949 roku Zarząd Towarzystwa Filatelistycznego podjął uchwałę o poparciu inicjatywy powołania ogólnopolskiej organizacji filatelistycznej. W wyniku tych działań, w Warszawie zawiązał się Komitet Organizacyjny Polskiego Związku Filatelistów.

W dniu 21 czerwca 1950 roku zarejestrowano w Warszawie Statut Polskiego Związku Filatelistów i wyłoniono Tymczasowy Zarząd Główny PZF. Tymczasowe władze związku pracowały nad przygotowaniem pierwszego walnego zjazdu delegatów PZF, który odbył się w dniach 17 – 18 listopada 1951 roku w Warszawie.

Tak przedstawia się skrótowo historia powstania PZF w Polsce, a lokalnie każdy ośrodek skupiający filatelistów posiada swoją odrębną historię. Nasz region (najpierw województwo koszalińskie, później koszalińskie i słupskie a obecnie pomorskie i zachodnio-pomorskie) posiada ją również.

Kręta droga towarzyszyła staraniom utworzenia w województwie koszalińskim zorganizowanego ruchu filatelistycznego. Pierwsze próby podjęte zostały w Słupsku. Jan Węglarski otrzymał upoważnienie od Zarządu Głównego PZF by podjąć na tym terenie działania zmierzające do utworzenia Oddziału. Od 12 lipca 1951 roku (data wystawienia dokumentu) Jan Węglarski rozpoczął starania by skonsolidować rozproszonych w Słupsku filatelistów. Miasto to zostało wyznaczone przez Zarząd Główny na siedzibę Zarządu Oddziału w województwie koszalińskim. By podnieść znaczenie osoby organizującej Oddział Jan Węglarski został zaproszony jako gość honorowy na Zjazd Delegatów PZF w 1951 roku. Niestety działania konsolidujące nie zostały uwieńczone sukcesem. Wprawdzie w województwie aktywnie funkcjonowali filateliści to jednak zabrakło wytrwałości by rozproszonych zbieraczy zebrać w jedną organizację.

W Słupsku i jego bezpośrednich okolicach faktycznie działalność filatelistyczną prowadziły dwie grupy działaczy. Pierwszą tworzyli Ryszard Piotrowski, Leon Staśkiewicz, Jan Węglarski i Henryk Kościński. W drugiej grupie dominującą rolę odgrywali Zbigniew Stasiłowicz i Apolinary Szwałgier. Do porozumienia obu grup doszło na początku roku 1955.¹

¹Jan Grobelski, *Ruch filatelistyczny na Ziemi Koszalińskiej* (materiały Komisji Historycznej ZO Koszalin), Włodzimierz Puczyński, *Okręg Koszalin*, *Filatelist*, nr 399 (1972 r.), s. 263, Zbigniew Stasiłowicz, *Ruch filatelistyczny na Pomorzu Środkowym*, *Filatelist* nr 585 (1980 r.), s. 143, Jerzy Henke, *Początki i rozwój*

Kolejnym inicjatorem tworzenia zorganizowanego ruchu filatelistycznego w naszym województwie był Marian Okulicz. Pan Marian był wówczas członkiem Toruńskiego Oddziału PZF. Podobnie, uzyskawszy upoważnienie Zarządu Głównego PZF zainicjował starania o utworzenie w Koszalinie Oddziału Związku. Wychodząc z założenia, że filatelista bez poczty funkcjonować nie może, poprosił koszalińskiego listonosza Jana Ratalewskiego o pomoc. Ten wskazywał kolekcjonerów znaczków jak również pozyskiwał innych do tego hobby. Ta droga konsolidowania ruchu filatelistycznego na naszym terenie okazała się najskuteczniejsza.

8 września 1954 r. odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne. Wymóg zorganizowania Oddziału postawiony przez Zarząd Główny wynosił przynajmniej 10 członków. W tym czasie przynależność do PZF zadeklarowało 9 osób. By nie przedłużyć procedury powołania Oddziału, dopisano „martwą duszę”. Rozpoczęła się tym samym działalność Koszalińskiego Oddziału PZF. To pierwsze ogniwo PZF przez kilka lat spełniało również funkcję koła miejskiego w Koszalinie. Na zebraniu wybrane zostały pierwsze władze, reprezentowali je:

- Marian OKULICZ	- przewodniczący
- Tadeusz HONIGSZTOK	- wiceprzewodniczący
- Zdzisław FRANK	- sekretarz
- Jan RATALEWSKI	- skarbnik
- Jerzy TARKOWSKI	- gospodarczy
- Jerzy LEONOWICZ	- członek zarządu
- Jerzy PATAN	- członek Zarządu

Marian OKULICZ, twórca koszalińskiej filatelistyki
(zdjęcia z lat 50-tych)

W pierwszym okresie tworzenia struktur filatelistycznych zarówno w Słupsku jak i w Koszalinie kolekcjonerzy zachęceni do wstąpienia do PZF często mieli obawy i byli pełni podejrzeń. Ludzie mieli obawy, że Związek ma na celu wychwytywanie właścicieli zbiorów i w konsekwencji ich rekwirowanie. Dopiero życie weryfikowało te nieuzasadnione podejrzania.

Dużym dopingiem w tworzeniu Oddziału było wydanie z okazji III Zjazdu PZF bloku i jego niebieskiej wersji. Chęć pozyskania bloku była powszechna, tym bardziej, że wydawany był tylko filatelistom. W dodatku, poczta rozpoczęła sprzedaż tzw. Znaczków „S”, żargonowo zwanych „czubami” serii. Do wydawnictw tych łatwiejszy dostęp mieli filateliści. Żeby zgromadzić wszystkie znaczki wchodzące w skład serii trzeba było należeć do Związku. Zatem możemy zauważyć pomoc poczty w tworzeniu struktur PZF. Pod koniec roku 1954 Oddział tworzyło 36 dorosłych członków i 89 młodzieżowych.

Początki Koszalińskiego Oddziału to trudności nie tylko organizacyjne, ale przede wszystkim lokalowe. Koła wiele swojego czasu poświęcały na znalezienie i zorganizowanie biura, odbywało się to kosztem działalności związkowej.

W drugiej połowie 1956 r. nastąpiły zmiany personalne w Zarządzie Oddziału². Z dotychczasowych stanowisk odeszli: Marian Okulicz, Tadeusz Honigsztok, Jan Ratalewski,

ruchu filatelistycznego w Okręgu Koszalin, Informator ZO PZF w Koszalinie nr 4/1996, s. 12. Wszyscy autorzy są zgodni co do pierwszych prób utworzenia Okręgu w Słupsku, jednak nie przedstawiają powodów fiaska tych starań.

² Czas powołania drugiego przewodniczącego Oddziału nie jest jednoznacznie ustalony. J. Henke wymieniając wszystkich prezesów Gliwicy - Gliwińskiego umiejscawia w czasie 22.01.1956 r. do 15.08.1958 r. J. Grobelski twierdzi, że stało się to w drugiej połowie 1955 r. Materiał pisany w 10 rocznicę powstania Oddziału nosi cech większej wiarygodności.

Zdzisław Frank i Jerzy Patan. Nastąpiły kooptacje w wyniku, których Zarząd Oddziału ukształtował się następująco:

- Karol GLIWA-GLIWIŃSKI – przewodniczący
- Jan GROBELSKI – wiceprzewodniczący
- Zbigniew STASIŁOWICZ – sekretarz
- Jerzy LEONOWICZ – skarbnik
- Jerzy TARKOWSKI – gospodarczy
- Bogdan BUSŁOWICZ – członek zarządu
- Irma ELSNER – członek zarządu

Można przyjąć że działacze, którzy weszli w skład pierwszego Zarządu z 1954 r. i drugiego 1955 r. to założyciele Koszalińskiego Oddziału PFZ.

Podstawowym zadaniem dla nowo ukształtowanego Oddziału stało się rozszerzenie działalności związkowej w terenie. W każdym mieście postanowiono utworzyć koło filatelistyczne. Miano je tworzyć w oparciu o już funkcjonujące placówki kulturalne.

Drugi rok Koszalińskiego Oddziału to czas tworzenia koła w Słupsku. Środowisko to konsoliduje się i w efekcie 09.03.1955 r. zawiązane zostaje koło Związku. Pierwszym przewodniczącym koła został Henryk Kościński.

Stan członków Oddziału na dzień 31.12.1955 r. wynosił 62 osoby dorosłe i 80 filatelistów młodzieżowych³.

Były też w województwie koszalińskim koła nie zarejestrowane, o których istnieniu Zarząd Okręgu nie wiedział. W wiejskiej szkole pod Złotowem – Świętej, grupkę dzieci zaraził zbieraniem znaczków Zygmunt Linke. Znaczkę dla dzieci abonował w sklepie w Gdańsku. Jego działania były na tyle trwałe, że nawet po odejściu opiekuna do Koszalina młodzież nadal należała do koła zdobywając wiedzę filatelistyczną.

Bardzo pomocnym w propagowaniu filatelistyki w regionie okazał się „Głos Koszaliński”. Co tydzień ukazywał się artykuł omawiający działalność filatelistyczną. Kącik filatelistyczny prowadził redaktor „Głosu” Marian Rebelka. Artykuły odkrywały tajniki tego zbieractwa, zapoznawały z aktualnymi problemami PZF, a także prezentowały nowości wydawnicze naszej poczty i światowych emitentów.

Rok 1956 to czas dynamicznego rozwoju kół młodzieżowych Oddziału. Właśnie wtedy powstaje pierwsze zarejestrowane Szkolne Koło Filatelistyczne przy Liceum Pedagogicznym w Koszalinie. Założycielem i opiekunem tego koła był Bogdan Busłowicz. W kole aktywnie działało 20 dziewcząt i chłopców. W tym samym roku powstały też koła młodzieżowe przy Wojewódzkim Domu Kultury w Koszalinie – jego opiekunem był Zbigniew Stasiłowicz i koło przy Szkole Podstawowej nr 2 w Koszalinie – opiekunką była Irma Elsner⁴.

Praca zawodowa wielu działaczy związana była z częstymi wyjazdami w teren. Wyjazdy te również posłużyły do inspirowania różnych środowisk, by zakładać koła filatelistyczne. W wyniku tak ukierunkowanych prac powstały dwa nowe koła:

- 12.04.1957 r. – Koło Miejskie w Wałczu
- 01.11.1957 r. – Koło przy Wydziale Zdrowia w Kołobrzegu.

Zarząd Okręgu uznał, że ta forma tworzenia kół terenowych sprawdza się. Polecono nowym zarządom kół rozszerzyć swoją działalność na terenie działania pozyskując nowych członków albo tworzyć w oparciu o wyłonionych aktywistów kolejne koła PZF.

17.02.1957 r. odbyło się II Walne Zebranie Oddziału. Na zebraniu zajęto się oceną dotychczasowej działalności. Do osiągnięć Oddziału odniesiono się pozytywnie. W plenarnej

³ W. Puczyński, *Okręg Koszaliński ...* s. 263.

⁴ A. Siwula, *Młodzieżowy ruch filatelistyczny w koszalińskim*, *Filatelist* nr 399 (1972 r.) s. 356-367.

dyskusji wskazywano na mankamenty utrudniające działalność związkową. Zarzucono Zarządowi Głównemu i PPF – Ruch, że niewystarczająco wspierają Oddziały w dostarczaniu materiałów propagandowych potrzebnych w popularyzowaniu filatelistyki w terenie.

Do władz Oddziału powrócili Marian Okulicz i Stanisław Paczyński. Panu Marianowi powierzono funkcję wiceprzewodniczącego, natomiast Panu Stanisławowi z Wałcza – członka zarządu. Pozostali działacze ustępujących władz Zarządu również zostali wybrani do nowych władz Oddziału. Nowy Zarząd sprecyzował kierunki rozwoju filatelistyki w koszalińskim w czterech grupach problemowych:

1. „werbunek młodzieży szkolnej do ruchu filatelistycznego;
2. staranie się o uzyskanie lokali w miejscowościach, gdzie istnieją Koła PZF do zebrań i spotkań wymiennych;
3. poczynienie starań u władz miejscowych i PPF- Ruch otwarcia w Koszalinie kiosku lub sklepu filatelistycznego;
4. prowadzenie dalszej pracy w terenie i rozwoju ruchu filatelistycznego wśród dorosłych w pozostałych powiatach”.

Właściwego kolorytu działalności filatelistycznej dodaje możliwość zaprezentowania swoich efektów zbierackich. Prezentacja eksponatów mobilizuje wystawcę do dalszej pracy nad swoim zbiorem. Zachęca też i innych do tego by zmierzyć się z niełatwym problemem tworzenia eksponatów filatelistycznych. W Oddziale pierwsze, nieśmiałe próby wystawiennicze zaistniały z okazji Dnia Znaczka w październiku 1957 r. był to bardzo skromny pokaz znaczków zorganizowany w holu Poczty w Koszalinie.

Rozwój ruchu filatelistycznego w koszalińskim inspirowały dwa ważne wydarzenia o zasięgu ogólnokrajowym: obchody 400-lecia Poczty Polskiej i 100-lecie Polskiego Znaczka Poczтового. Bardzo aktywnie do realizacji przedsięwzięć rocznicowych włączyła się Poczta. Wiele inicjatyw Obwodowego i Rejonowych Urzędów Pocztowych popularyzowało polski znaczek i korzyści wynikające z kolekcjonowania go. Pojawiło się w tym czasie szereg opracowań, które wzbogacały wiedzę o historii poczty i prezentowały informacje o filatelistyce.

Obchody rocznicowe zainspirowały kolejne środowiska, gdzie powstały nowe koła:

- 13.01.1958 r. - Koło Miejskie w Białogardzie
- 24.03.1958 r. - Koło Miejskie w Szczecinku
- 13.12.1958 r. - Koło Miejskie w Jastrowiu.

Rok 1958 dla Koszalińskiego Oddziału PZF był początkiem właściwej działalności wystawienniczej. Właśnie wtedy została zorganizowana I Oddziałowa Wystawa Filatelistyczna. Wielką pomoc znowu zaoferowała Poczta. Na jej terenie i przy wykorzystaniu jej sprzętu zaprezentowano eksponaty filatelistyczne. Ponieważ nie było gablot ekspozycyjnych eksponaty umieszczono na stołach, przykrywając materiał wystawienniczy szkłem żeby w ten sposób zabezpieczyć go. Wystawa podobała się bardzo, o czym świadczyła duża liczba zwiedzających, a szczególnie młodzieży. Wystawę upamiętnił stempel okolicznościowy.

Lata 50 w życiu naszego Okręgu kończy III Walne Zebranie zwołane 22 lutego 1959 roku. Zarząd tworzyli następujący działacze:

- Jan Sarnowski - przewodniczący
- Marian Okulicz - wiceprzewodniczący
- Jerzy Leonowicz
- Jerzy Tarkowski
- Franciszek Koprowski - ze Sławna
- Roman Elszyn - z Białogardu
- Zygmunt Ostrowski

- Marian Rebelka

W dyskusji krytycznie odniesiono się do aktywności kół Oddziału. Zarzucono im, że ograniczają się do odbierania abonamentu i drobnej wymiany znaczków w czasie spotkań wymiennych. Widziano palącą potrzebę prowadzenia systematycznych szkoleń, by podnieść na wyższy poziom wiedzę filatelistyczną, przygotowując tym samym aktyw związkowy do pomocy słabszym kołom i zawiązywaniu kolejnych ogniw Związku.

Pierwsza Oddziałowa Wystawa Filatelistyczna Koszalin – 1958 dostarczyła wielu przemysłów. Problemem hamującym wystawiennictwo był brak sprzętu. Postanowiono rozpocząć starania o pozyskanie własnych gablot.

Zwrócono również uwagę na potrzebę zakupu katalogów znaczków zagranicznych żeby móc swobodniej prowadzić korespondencyjną wymianę z partnerami zagranicznymi. Delegaci postawili aktywnie włączyć się do obchodów 100-lecia Polskiego Znacznka Poczтового, przypadające na rok 1960. Największym przedsięwzięciem było zorganizowanie wystawy filatelistycznej.

Zachętą do podjęcia tych inicjatyw była II Oddziałowa Wystawa Filatelistyczna (1959 r.), impreza bardzo udana, przychylnie przyjęta przez koszalinian. Drugim czynnikiem inspirującym do tego typu działań był sukces wystawienniczy przedstawiciela naszego Oddziału. Pierwszym wystawcą reprezentującym nasz Okręg na zewnątrz był Zygmunt Ostrowski. Na wystawie BALPEX w Gdańsku zaprezentował eksponat zatytułowany „Ziemstwa rosyjskie”. Sąd konkursowy ocenił ten eksponat na medal brązowy. Był to pierwszy medal wystawienniczy w naszym Okręgu.

Oceniając pierwszych 6 lat życia Koszalińskiego Oddziału (Okręgu) trzeba powiedzieć, że to czas spontanicznych inicjatyw. To czas dynamizowania ruchu filatelistycznego w województwie. To okres krzepnięcia struktur związkowych i wypracowania kierunków rozwoju. Te pierwsze lata stworzyły podstawy do tego by w kolejnych dziesięcioleciach filatelistyka na Pomorzu Środkowym rozwijała się wnosząc znaczący wkład do ogólnokrajowego dorobku Polskiego Związku Filatelistów.

Lata sześćdziesiąte w Koszalińskim Oddziale Polskiego Związku Filatelistów to czas niezwykle dynamicznego rozwoju. Powstały nowe koła. Zwiększyła się ilość młodych filatelistów w młodzieżowych kołach, przybyło wystawców prezentujących na wystawach swoje eksponaty.

Na rozwój filatelistyki miały też wpływ inicjatywy całego Związku. Obchody 100-lecia polskiego znaczka pocztowego były przedsięwzięciem szeroko propagującym polski znaczek. Okręg, zresztą jak cała filatelistyczna Polska, włączył się aktywnie do tych obchodów. Kierujący wówczas pracami Oddziału prezes Janusz Sarnowski postanowił zorganizować kolejną wystawę filatelistyczną Oddziału. Słusznie wychodził z założenia, że mówić o filatelistyce można bardzo długo, ale przekonać kogoś do tego hobby najłatwiej jest pokazując końcowy efekt tej pracy – eksponat wystawienniczy.

III Oddziałową Wystawę Filatelistyczną uroczyście otwarto 12 czerwca 1960 r.⁵. Eksponaty prezentowano do 15 czerwca. Miejscem ekspozycji znów była gościnna poczta. Organizatorów trapiły te same kłopoty i problemy jakie towarzyszyły dwóm poprzednim wystawom – brak sprzętu wystawienniczego. Pocztove stoły i pulpity były miejscem gdzie ułożono eksponaty. Publiczność zwiedzająca Wystawę nie dostrzegała tych mankamentów. Urok znaczka zacierał te niedoróbki.

III Oddziałową Wystawę Filatelistyczną Oddziału PZF w Koszalinie upamiętniono stemplem okolicznościowym. Organizatorzy szczególnie byli zadowoleni z ogromnej liczby dzieci i młodzieży, które zwiedzały wystawę.

⁵ Kolejność numeracji organizowanych Oddziałowych (Okręgowych) Wystaw Filatelistycznych ustalali organizatorzy. W opisie kolejnych wystaw pojawia się numeracja, z którą trudno się zgodzić.

Wystawę umieszczono jako jedną z wielu imprez organizowanych w Oddziale, a mających na celu uświetnienie obchodów 100-lecia polskiego znaczka pocztowego. Przez cały 1960 rok Urząd Pocztowy – Koszalin 1 stosował stempel okolicznościowy ze zmienną datą, który przypominał rocznicę ukazania się pierwszego polskiego znaczka. Stempel swoim kształtem nawiązywał do serii znaczków „Grzyby polskie” wydanej w 1959 roku, w kształcie trójkątów.

Rok 1960 początkował edycję Polskich Znaków Poczтовых. Filateliści z niecierpliwością czekali na ukazanie się pierwszego tomu. Opracowanie to stało się bardzo pomocnym zarówno w pracy z mniej doświadczonymi filatelistami jak również w poszerzaniu własnej wiedzy działaczy oddziału.

Przedsięwzięcia organizowane przez Oddział odbijały się szerokim echem w województwie, rosło tym samym zainteresowanie filatelistyką. Na początku 1960 r. w Oddziale funkcjonowało 9 kół dorosłych filatelistów i 5 kół młodzieżowych⁶. Skupiały one odpowiednio 180 i 185 członków. W tym jednym roku powołano cztery nowe koła:

- 12.02.1960 – przy KW MO w Koszalinie,
- 20.02.1960 – miejskie w Złociencu,
- 10.11.1960 – przy RUT w Szczecinku,
- 15.11.1960 – miejskie w Koszalinie⁷.

Szczególnego znaczenia nabrało powołanie koła miejskiego w Koszalinie. Zarząd Oddziału mógł zająć się sprawami organizacyjnymi całej organizacji wojewódzkiej. Zagadnienia związane z bieżącą działalnością koła burzyło hierarchię problemów odnoszących się do wszystkich kół skupionych w Oddziale. Członkowie Zarządu podzielili się odpowiedzialnością za funkcjonowanie ruchu filatelistycznego w poszczególnych powiatach.

Powołanie działaczy kierunkowych w znacznym stopniu poprawiło działalność Oddziału, zacieśniając kontakty kół terenowych z Zarządem Oddziału.

Początek lat 60-tych nie dla wszystkich kół był pomyślny. W okresie tym trudności przeżywa koło nr 6 w Słupsku⁸. To najwcześniej utworzone koło w mieście skupiało niezwykle aktywnych i oddanych filatelistyce kolekcjonerów. Nie potrafiono jednak ukierunkować pracy tak by ta dawała satysfakcję i działaczom i środowisku jakie reprezentowali. Szereg krytycznych uwag kierowano pod adresem działalności młodzieżowej, określając ją jako prowadzoną „na dziko”⁹. Dopiero zebranie sprawozdawczo-wyborcze przeprowadzone w styczniu 1963 roku kończy ten stan rzeczy.

Mimo wszystko doceniając zaangażowanie słupskich działaczy w pracy na rzecz koła i całego Oddziału Zarząd Główny PZF wyróżnił 30.03.1961 r. Srebrną Honorową Odznaką PZF 5 członków koła nr 6, otrzymali ją: Apolinary Szwajger, Jan Węglarski, Zdzisław Sej, dr Modrzejewski, Romuald Grocholski.

Kierunki rozwoju Oddziału określono na IV Walnym Zebraniu Zarządu, który obradował 5.02.1961r. Zgromadził on 21 delegatów reprezentujących 12 kół miejskich i terenowych. W dyskusji dominował ton troski o rozwój ilościowy członków kół w powiatach. Rekrutację nowych członków i zakładanie kół widziano na terenie tych powiatów gdzie najmniej było zrzeszonych filatelistów. Postulowano podjęcie w Przedsiębiorstwie Państwowym „Ruch” starań mających na celu założenie w Koszalinie i Słupsku sklepów filatelistycznych. Apelowano by podejmować inicjatywy organizowania pokazów i wystaw, aby w ten sposób zachęcać do kolekcjonowania znaczków.

⁶ Zbigniew Stasiłowicz, *Ruch filatelistyczny na Pomorzu Środkowym*, w: *Filatelist*, nr 6/1980, s.143.

⁷ Jan Grobelski, *Ruch filatelistyczny na Ziemi Koszalińskiej* (materiały Komisji Historycznej ZO Koszalin).

⁸ Zdzisław Piotrowski, *Z przeszłości ruchu filatelistycznego w Słupsku*, s.9, (rękopis w posiadaniu autora).

⁹ Tamże.

W 1961r. z koła miejskiego w Koszalinie wyodrębniło się koło przy Garnizonowym Klubie Oficerskim. Filatelistyka w środowisku ludzi mundurowych znajdowała bardzo wielu zwolenników. Działaczami nadającymi zasadniczy ton pracy koła byli Jan Grobelski, Franciszek Bałaj, Edmund Woźniak oraz J. Musiałowski. W momencie organizacji koła przy GKO liczyło 25 członków, systematycznie rozwijając się w latach następnych. Pierwszym prezesem koła wybrano Jana Grobelskiego. W październiku 1962r. koło przy GKO zorganizowało pokaz eksponatów filatelistycznych. Swój dorobek prezentowali koszalińscy kolekcjonerzy. Gablot wystawowych nie było, stosowano więc wcześniej wypróbowaną metodę ekspozycji na pulpitych przykrytych szklami. Wystawę trwającą tydzień odwiedziły setki zwiedzających. Zarząd Główny w uznaniu zasług organizatora tego pokazu Jana Grobelskiego, wyróżnił go nagrodą.

Realizując zjazdowe postulaty PP "Ruch" w 1963r. otworzył sklep filatelistyczny w Słupsku przy ulicy Zamenhofa 5. uradowało to kolekcjonerów w Słupsku ale zasmuciło w Koszalinie. Podjęto więc aktywniejsze starania o sklep filatelistyczny w Koszalinie. Dużą w tym była zasługa panów Leonowicza i Ostrowskiego. W rezultacie Zygmunt Ostrowski od 1964r. do 1989r. prowadził sklep. Początkowo zlokalizowany w pawilonie handlowym przy ul. Zwycięstwa koło rzeki Dzierżęcinki, później po wybudowaniu „Empiku” przeniesiony został do jego pomieszczeń.

Otwarcie obu sklepów umożliwiło lepsze zaopatrzenie filatelistów w regionie w materiał filatelistyczny oraz w różnego rodzaju akcesoria potrzebne w tej działalności. Nastąpiło też rytmiczne zaopatrzenie w abonament znaczków polskich.

Po okresie zastoju większą ofensywność w działaniu zaczęło przejawiać Kolo w Słupsku. 23.01.1963r. przeprowadzone zostało walne zebranie sprawozdawcze – wyborcze koła. Dokonano oceny mijającej kadencji zwracając uwagę na niedoskonałości w działaniu. Postulowano rozwiązania, które poprawią wizerunek koła. Nastąpiły zmiany personalne. Zarząd koła ukształtował się w następującym składzie¹⁰:

- Jankowski (?)	- przewodniczący
- Maciejwejewski Stanisław	- wiceprzewodniczący
- Ziętara Tadeusz	- sekretarz
- Krokosa (?)	- skarbnik
- Mikołajko (?)	- bibliotekarz
- Wysocki Adolf	- opiekun młodzieży
- Sej Zdzisław	- odpowiedzialni za
- Zausmer Stanisław	abonament
- Modrzejewski (?)	
- Kurkiewicz (?)	- komisja rewizyjna
- Krygsejn (?)	

Delegatami na zjazd Oddziału zostali:

- Szwałgier Apolinary
- Wysocki Adolf
- Grocholski Romuald
- Piotrowski Ryszard

Poszerzając zakres działania koła powołano sekcje filumenistyczną, w pracach której chęć działania wyraziło kilku kolegów.

Dużym sukcesem Oddziału było włączenie się w organizowane od 1963 r. w ogólnopolskie finały wiedzy filatelistycznej – „Maratony”. W 1963 r. pierwsze miejsce

¹⁰ Tamże, s.10. Niestety nie udało się ustalić imion wszystkich działaczy.

w grupie młodzieży starszej zajął nasz reprezentant – Zdzisław Trzciniński. Rok później w tej samej grupie drugie miejsce zajął Antoni Staśkiewicz. Były to wielkie osiągnięcia uczestników, ale też ich opiekunów.¹¹

Władze Oddziału chcąc zainteresować jak najszersze kręgi działaczy wystawiennictwem zorganizowały wycieczkę we wrześniu 1964r. do Warszawy na wystawę zatytułowaną „XX lat PRL”. Władze Oddziału reprezentowali koledzy Puczyński, Kurz, Grobelski i Busłowicz. W wycieczce uczestniczyła 20 osobowa grupa młodzieży. Była to cenna inicjatywa, szczególnie atrakcyjna dla najmłodszych filatelistów.

Rok 1964 był rokiem jubileuszu 10-lecia Oddziału. Postanowiono tą rocznicę uświetnić wystawą filatelistyczną. Żeby wystawa wypadła jak najokazalej Oddział zakupił gabloty wystawowe. Zyskiwała tym samym sama ekspozycja. 12-kartowe ekrany przez długi okres czasu (do 1973r.) służyły koszalińskim działaczom do organizowania wystaw i pokazów filatelistycznych. Oddział wówczas liczył 1804 członków dorosłych skupionych w 56 kołach i 1038 młodzieży, działających w 58 kołach.¹²

Wystawę zorganizowano z wielkim rozmachem angażując do tego przedsięwzięcia Zarząd Główny PZF i władze regionu koszalińskiego. W obecności wielu dostojnych gości 12 listopada 1964r. otwarto Oddziałowa Wystawę Filatelistyczną „Koszalin 1964”¹³.

47 eksponatów podzielono na 3 klasy wystawiennicze, prezentując 4 w klasie honorowej, 31 w klasie konkursowej i 12 w młodzieżowej. Wiele emocji towarzyszyło zwiedzającym w czasie oglądania eksponatu Eugeniusza DUBY - Dubińskiego z Bydgoszczy, który prezentował listy z okresu przednaczkowego. Eksponat ten pokazywał, że filatelistyka to nie tylko znaczek pocztowy ale również inne dowody działalności pocztowej. Ziarnko zasiane przez tego wybitnego bydgoskiego filatelisę zakiełkowało eksponatem Cossaliniana przygotowanym w Białogardzie.

Sąd konkursowy pracował pod kierownictwem Marii Groer z Warszawy. Jury wyróżniło 3 eksponaty dyplomami II stopnia, 13 – III stopnia i 9 – IV stopnia. Bardzo dobrze zaprezentowały się eksponaty Józefa Sudakiewicza z Kołobrzegu „Nadruki lubelskie 1918-1919”, Jana dąbrowy z Koszalina „Podbój kosmosu” oraz Mariana Okulicza również z Koszalina „Maryja Matka Boża”, który to eksponat budził powszechną ciekawość zwiedzających wystawę

W klasie młodzieżowej został dobrze oceniony eksponat Mirosława Gierczyńskiego „Konie na znaczkach”.

Obecność przedstawicieli Zarządu Głównego na wystawie była bardzo pożyteczna dla koszalińskich działaczy. Maria Groer przeprowadziła szkolenie dla chętnych filatelistów. Wiodącym tematem była technika budowy eksponatów filatelistycznych przy uwzględnieniu podziału na eksponaty tematyczne i motywowe. Wykład pani Marii traktowano jako obowiązującą wykładnię budowy i oceny eksponatów. Wystawcy mieli okazję spytać przewodniczącą jury wystawy o niedociągnięcia i błędy jakie popełnili w swoich eksponatach. Ci, którzy dopiero rozpoczynali działalność wystawienniczą mogli tak ułożyć pracę by uniknąć najczęściej spotykanych błędów.

Na wystawę zaproszono również dyrektora biura ZG PZF Zygmunta Hamplę. W rzeczowej dyskusji omawiano mankamenty funkcjonowania władz Oddziału. Umiejętność łączenia gospodarczych, organizatorskich, administracyjnych i animatorskich funkcji władz Oddziału określiła jego pozycje w całych strukturach Polskiego Związku Filatelistów. Ocena pracy naszego Oddziału wypadła bardzo pozytywnie.

¹¹ *Przed Maratonem 1973-74*, w: *Filatelist* 8/1974, s. 191.

¹² *Z historii ruchu filatelistycznego na Pomorzu Środkowym*, w: *Katalog VII Okręgowej Wystawy Filatelistycznej Przyjaźń – Freundschaft – Družba*, Słupsk 1976, s. 5.

¹³ Zachowując konsekwencję wystawie tej należało nadać numer 4, niestety w tytule numer się nie pojawił.

Oddziałowa Wystawa Filatelistyczna „Koszalin 1964” spełniła oczekiwania filatelistów środkowopomorskich. Władze województwa koszalińskiego przekonały się, że filateliści to grupa ludzi aktywnie oddziałująca kulturotwórczo. To również ludzie potrafiący propagować na cały kraj dorobek swojego regionu.

Zachęcenie sukcesami wąskiej grupy wystawców, coraz więcej członków Oddziału chciało prezentować swoje eksponaty. Eliminacją do wystaw krajowych miały być coroczne pokazy „Debiuty”. Pierwszy pokaz odbył się w październiku 1965 r. w salach Wojewódzkiego Domu Kultury. Na 700 lecie miasta w 1966 r. w ramach drugiego pokazu zaprezentowano już 22 eksponaty 14 filatelistów z całego województwa koszalińskiego.¹⁴

Wystawy i własne gabloty były dopingiem do szybkiego rozwoju wystawienniczego w całym Okręgu. Rozwijający się od lat młodzieżowy ruch filatelistyczny od zarejestrowania w Zarządzie Oddziału pierwszego Koła w 1956 r. w Liceum Pedagogicznym w Koszalinie, poprzez powstawanie następnych kół w Słupsku, Sławnie, Wałczu, Człuchowie, Kołobrzegu, Miastku, Złotowie, Białogardzie, Świdwinie i Szczecinku, pozwolił na osiągnięcie w latach 1964 – 1968 najwyższego zorganizowania - ponad 1700 członków, zrzeszonych w 87 Szkolnych i Międzyszkolnych Kołach Filatelistycznych.

Sprawdzianem efektów zdobywanej wiedzy filatelistycznej była budowa własnych eksponatów wystawowych. Większość kół młodzieżowych miała swoich wystawców. Ciekawym pomysłem integrującym starania wystawiennicze kół, były eksponaty zespołowe. Pomysł tego typu pracy z młodzieżą był pierwszym na całą Polskę. W powstaniu ekspozycji uczestniczyli wszyscy członkowie koła. W 1968 r. w ZSZ w Białogardzie (opiekun Jan Prokulewicz) powstał eksponat „Nie zapomnimy”¹⁵. Naśladowców tej inicjatywy znalazło się w Oddziale wielu.

Efektom uznania naczelnych władz związkowych było powierzenie koszalińskiemu Oddziałowi organizacji II Młodzieżowej Wystawy Filatelistycznej Ziem Północnych. Odbyła się ona w Kołobrzegu (17 – 24.09.1967 r.) z udziałem przedstawicieli Olsztyna, Gdańska, Bydgoszczy, Koszalina i Szczecina. Na 140 gablotach zaprezentowano 70 kolekcji. Najwięcej, bo 40 zbiorów, zaprezentowali wystawcy z Koszalina. Był to wielki sukces organizacyjny naszego środowiska, które potrafiło zmobilizować wielką grupę aktywistów filatelistycznych oraz pozyskać do współpracy władze polityczne i samorządowe. Wystawcy młodzieżowi Oddziału swoimi sukcesami potwierdzili, że liczą się na arenie ogólnopolskiej.

Osiągnięcia te były możliwe dzięki zaangażowaniu wszystkich działaczy Oddziału oraz umiejętnemu organizowaniu i kierowaniu jego władz – a te w 1967 r. tworzyli:

- Zygmunt Linke - przewodniczący
- Marian Okulicz - wiceprzewodniczący
- Jan Dąbrowa – wiceprzewodniczący
- Włodzimierz Puczyński – sekretarz
- Zbigniew Stasiłowicz – skarbnik
- Jan Grobelski – członek Zarządu Oddziału
- Edmund Lamparski – członek Zarządu Oddziału
- Marian Rebelka – członek Zarządu Oddziału
- Stanisław Rusin – członek Zarządu Oddziału¹⁶

W 1968 r. Koszalin gościł kolejną Oddziałową Wystawę Filatelistyczną¹⁷. Była ona sprawdzianem możliwości organizacyjnych środowiska koszalińskiego. Dawała również

¹⁴ Marian Rebelka, „Debiuty -66”, w Głos Pomorza nr 250 z 19.10.1966 r. s.3.

¹⁵ Jan Prokulewicz, *Międzynarodowe wystawiennictwo młodzieżowe*, w: Katalog wojewódzkiego pokazu znaczka „Pierwszy krok”, Połczyn Zdrój 1974, s. 9.

¹⁶ J. Grobelski, *Ruch filatelistyczny ...*

możliwość prezentacji dorobku Oddziałowych wystawców. By móc ubiegać się o udział w wystawach organizowanych w innych Oddziałach wystawcy musieli zaliczyć wystawy w swoim macierzystym środowisku.

Pierwszym sprawdzeniem możliwości organizatorskich słupskiego środowiska było powierzenie mu organizacji kolejnej Oddziałowej Wystawy Filatelistycznej – „Słupsk – 69”.¹⁸ Wystawa, prezentowana w Zakładowym Domu Kultury, uświetniała obchodzone w tym samym czasie Dni Słupska.

Sąd konkursowy składający się z sędziów z Poznania, Szczecina i Gdyni ocenił 16 eksponatów wystawców dorosłych i również 16 eksponatów młodzieżowych. Uzyskane medale dawały szansę uczestnictwa w imprezach wyższej rangi.

Wystawa była udaną imprezą. Organizatorzy spisali się na przysłowiową piątkę. Filatelistyka zyskała nowe grono zwolenników.

W lata siedemdziesiąte koszalińska filatelistyka wchodzi z nie małym dorobkiem organizacyjnym. Doświadczenia zdobyte w poprzednim okresie musiały zaprocentować zmianami na lepsze. Znacznie wzrosła ilość kół członków dorosłych i młodzieżowych. Szedł za tym wzrost liczebności struktur organizacyjnych całego Okręgu.¹⁹

Intensywność życia związkowego odmierzały imprezy organizowane z okazji rocznic i świąt państwowych, wydarzeń kulturalnych i lokalnych jubileuszy. Aktywność filatelistów odnosiła się głównie do wystaw eksponatów z naszego terenu, jak też zapraszanych z całej Polski. Mieściła się ona w szeroko rozumianej działalności kulturalnej i kulturotwórczej.

Sprawdzeni organizacją wystawy okręgowej, działacze słupscy postanowili zorganizować kolejną (siódmą) OWF „Słupsk 71”. Imprezę tą należy zaliczyć do kolejnego sukcesu organizacyjnego całego Okręgu.

Wielkim osiągnięciem było pozyskanie do filatelistyki ponad tysięcznej rzeszy młodzieży - w 1973 r. w 77 kołach działało 1500 członków²⁰. Natomiast 1 marca 1975r. 67 kołach działało 1123 członków²¹. Koła rywalizowały ze sobą na wielu płaszczyznach. Zasadniczym kryterium oceny był udział w corocznych „Maratonach” – czyli olimpiadach wiedzy filatelistycznej. Każdy rok miał inny temat przewodni. Eliminacje miały kilka etapów – na szczeblu koła, Okręgu i finał centralny.

Największym osiągnięciem ruchu młodzieżowego w tym okresie czasu był udział Jerzego Wasilewskiego z Białogardu, jako reprezentanta Polski, w Światowym Konkursie Filatelistycznym, który odbył się w sierpniu 1973 r. w Rzeszowie. Polacy zdobyli pierwsze miejsce²².

Na początku lat siedemdziesiątych, prymat pierwszeństwa miało Szkolne Koło Filatelistów przy Technikum i Zasadniczej Szkole Telekomunikacyjnej w Koszalinie. Było ono spadkobierczynią tradycji SKF nr 1 przy Liceum Pedagogicznym w Koszalinie. Opiekunami tych kół byli Bogdan Busłowicz i Adam Siwula.²³ Od 1973 r. opiekę nad kołem przejął Stanisław Polańczyk.

Działalnością młodzieżową w Okręgu kierowali następujący działacze: Adam Siwula (przewodniczący Komisji Młodzieżowej Okręgu), Zygmunt Linke, Jan Prokulewicz, Czesław

¹⁷ Należało nadać jej numer V.

¹⁸ Nosiła ona numer III, natomiast wg kryteriów przyjętych w tym opracowaniu należałoby jej nadać nr VI.

¹⁹ Od 1969 r. Oddziały zostały przemianowane na Okręgi Polskiego Związku Filatelistów.

²⁰ *Katalog VII MWF Okręgu Koszalińskiego PZF*, Sławno 1973, s.6.

²¹ Adam Siwula, *Młodzieżowy ruch filatelistyczny w Okręgu Koszalińskim*, w: Program XIII Ogólnopolskiego Konkursu Filatelistycznego dla Młodzieży „Maraton - 75”, s. 15.

²² Jerzy Wasilewski, *Wspomnienia zwycięzcy „Maratonu – 73”*, w: Katalog wojewódzkiego pokazu znaczka „Pierwszy krok”, Połczyn Zdrój 1974, s. 8.

²³ Adam Siwula, *Szkolne Koło Filatelistów nr 1 w Koszalinie liczy już 15 lat !*, w: Katalog pokazu znaczka pocztowego pod nazwą „Lenin i jego idee”, Koszalin 1970, s. 7.

Łukowczyk, Konstanty Sokalski, Krystyna Marcinek, Stanisław Grąbczewski, Stanisław Rusin, Jerzy Wasilewski, Jerzy Musiał i Tadeusz Napierała.²⁴

Do trwałej tradycji weszły pokazy znaczków z różnych okazji i w różnych miejscach. Młodzi wystawcy mieli możliwość prezentacji swoich eksponatów, to ich mobilizowało do budowy kolejnych. Młodzież rywalizowała ze sobą w konkursach plastycznych, na projekt znaczka pocztowego. Koszalinianie mieli w tej mierze znaczące osiągnięcia. Między kołami była też współpraca i wypoczynek. Koło Młodzieżowe przy KW MO i SKF przy Technikum Telekomunikacyjnym zorganizowały kulig po Górze Chełmskiej.²⁵ Na zakończenie spotkania było ognisko, pieczone kiełbaski i pokaz ogni sztucznych.

Nawiązanie kontaktów z filatelistami niemieckimi w Neubrandenburgu, na początku roku 1973, stało się nową formą propagowania filatelistyki i wymiany doświadczeń. Udział w wystawie w 1973 r. 14 naszych eksponatów i ocen tam uzyskane należy uznać za sukces. Niemieccy koledzy z podziwem wypowiadali się o naszych osiągnięciach w pracy z młodzieżą. Oni, pomimo prób, nie mogli dojść do takich efektów o jakich relacjonowała nasza delegacja. Zapowiadali, że w najbliższym czasie spróbują zaszczerpić je na swoim gruncie.²⁶

Bardzo obfitym w sukcesy dla Okręgu był rok 1974. Zorganizowano Wojewódzki Pokaz Znaczka „Pierwszy krok” w Połczynie Zdroju. Kolejną (ósmą) Okręgową Wystawę Filatelistyczną w Słupsku, eksponaty wystawców dorosłych i młodzieżowych brały udział niemal we wszystkich wystawach zorganizowanych w kraju, były też wytypowane na wystawy zagraniczne.

W 1974 r. władze Koszalińskiego Okręgu PZF funkcjonowały w następującym układzie organizacyjnym:²⁷

- Andrzej Jagoda	- prezes
- Zygmunt Linke	- wiceprezes
- Zbigniew Stasiłowicz	- wiceprezes
- Jerzy Jabłoński	- sekretarz
- Jerzy Leonowicz	- skarbnik
- Jan Dąbrowa	- członek Zarządu Okręgu
- Kazimierz Konopczyński	- członek Zarządu Okręgu
- Marian Okulicz	- członek Zarządu Okręgu
- Jan Prokulewicz	- członek Zarządu Okręgu
- Adam Siwula	- członek Zarządu Okręgu
- Tadeusz Ziętara	- członek Zarządu Okręgu
- Józef Harmala	- przewodniczący Komisji Rewizyjnej
- Włodzimierz Gierczycki	- członek Komisji Rewizyjnej
- Jerzy Jakubowski	- członek Komisji Rewizyjnej
- Edmund Lamparski	- członek Komisji Rewizyjnej
- Józef Ryba	- członek Komisji Rewizyjnej
- Stanisław Rusin	- przewodniczący Sądu Koleżeńskiego
- Stanisław Grąbczewski	- członek Sądu Koleżeńskiego
- Romuald Grocholski	- członek Sądu Koleżeńskiego
- Zbigniew Kurz	- członek Sądu Koleżeńskiego
- Czesław Łukowczyk	- członek Sądu Koleżeńskiego
- Joanna Jedlecka	- kierownik biura

²⁴ Tamże.

²⁵ *Kulig trasami Góry Chełmskiej*, w: Głos Koszaliński nr 27 z 27.01.1970 r. s. 1.

²⁶ Tadeusz Perzyński, *Sukcesy koszalińskich filatelistów*, w: Ilustrowany Kurier Polski nr228 z 25.09.1973 r.,s.3.

²⁷ *Katalog Okręgowej Wystawy Filatelistycznej „Słupsk 74”*, s.18.

W 1975 r. kraj nasz przeszedł reformę administracyjną. Dotychczasowe 17 województw przestało istnieć – powołano w to miejsce 49. Oparcie struktur związku o podział administracyjny spowodowało zamieszanie. Część środowisk postanowiło to wykorzystać tworząc nowe organizmy związkowe. Na terenie Pomorza Środkowego zaistniała sytuacja podległości pod Okręg w Koszalinie kół z nowego województwa słupskiego, koszalińskiego i części pilskiego. Tradycje współpracy i więzi między działaczami były na tyle trwałe, że nie spowodowało to dążeń separatystycznych. Okręg dalej funkcjonował w niezmiennym kształcie.

Dużym wyzwaniem dla Okręgu było zorganizowanie Okręgowej Wystawy Filatelistycznej Przyjaźń – Freundschaft – Družba. Do udziału w niej zaproszono wystawców z krajów, z którymi Okręg współpracował – NRD (Neubrandenburg) i ZSRR (Połtawa). Po raz kolejny gospodarzem Okręgowej Wystawy Filatelistycznej był Słupsk²⁸. 4.09.1976r. uroczyście otwarto wystawę. Obecni byli goście z obu zaprzyjaźnionych miast. Rosjanie zaprezentowali 5 eksponatów wystawców dorosłych i 6 młodzieżowych. Niemiecka reprezentacja składała się z 5 eksponatów dorosłych. Okręg zaprezentował 23 zbiory dorosłe (w tym 10 debiutów) oraz 15 młodzieżowych. W międzynarodowej konfrontacji wypadliśmy bardzo dobrze. Doświadczenia wyniesione z organizacji tej imprezy posłużyły do dalszego doskonalenia metod działania.

22 maja 1977 r. obradował Walny Zjazd Koszalińskiego Okręgu PZF. Z ramienia Zarządu Głównego gościliśmy na nim J. Zaborowskiego. Zebranie dokonało wyboru nowych władz. Prezesem został Zbigniew Stasiłowicz. Do Zarządu weszli Zygmunt Linke, Marian Okulicz, Tadeusz Ziętara, Wojciech Schulz, Andrzej Jagoda, Adam Siwula, Jan Dąbrowa i Marian Wawrzykowski.

Gospodarzem kolejnej wystawy filatelistycznej w naszym Okręgu był Białogard²⁹. 1.10.1978r. w Domu Kultury zaprezentowano 55 polskich zbiorów, gościliśmy też 5 zbiorów z Neubrandenburga. Czynną przez tydzień wystawę odwiedziło bardzo wielu mieszkańców miasta. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się eksponaty białogardzkich wystawców. Wystawa była wielkim wydarzeniem kulturalnym w mieście.

Wystawiennictwo w Okręgu zawsze stało na bardzo wysokim poziomie. Wykreowała się grupa stałych wystawców, ciągle doskonalących swoje eksponaty. Najbardziej utytułowanymi wystawcami w 1978 r. byli:

- Z. Stasiłowicz – „Polska Rzeczpospolita Ludowa”
- Z. Stasiłowicz – „Życie i dzieło M. Kopernika”
- T. Ziętara – „Historia muzyki”
- E. Lamparski – „Cenzury wojskowe”
- W. Dołęgowski – „Dowódcy i przywódcy państwa polskiego”
- W. Schultz – „Koń”
- B. Bosiacki – „Poczta miejska Warszawy 1916”
- J. Cisoń – „Tysiąclecie Państwa Polskiego”
- J. Nierychlewski – „Wielcy Polacy”
- S. Firkowski – „Architektura Polski”
- R. Piotrowski – „Malarstwo epoki renesansu”
- K. Wachowiak – „Malarstwo polskie w zarysie historycznym”
- T. Mroczek – „Dziurkowania firmowe na znaczkach stosowanych na ziemiach polskich”
- J. Prokulewicz – „Siewca”

²⁸ Wystawie należałoby nadać numer IX.

²⁹ Wystawie należałoby nadać numer X, ale w dokumentacji ma numer ósmy.

- J. Sudakiewicz – „Uruchamianie działalności polskich urzędów pocztowych w latach 1918-1919 na terenach południowych byłego Królestwa Kongresowego”
- M. Wawrzynkowski – „Polskie losy”
- M. Wawrzynkowski – „Boże Narodzenie”
- M. Wawrzynkowski – „Twórcy kultury”
- SKF przy ZSZ Białogard – „Cossaliniana”
- SKF przy ZSZ Białogard – „Morze nasze morze”
- SKF przy ZSZ Białogard – „Nie zapomnimy”

Wymienione eksponaty, tylko w jednym roku, reprezentowały nasz Okręg na wystawach krajowych w Warszawie, Lesznie i Pile.³⁰

Bardzo interesującą inicjatywą wykazali się działacze ze Słupska z Ryszardem Piotrowskim na czele. W okresie trwania Światowej Wystawy Filatelistycznej „Praga 78” zorganizowali wycieczkę dla 22 filatelistów z naszego okręgu.

Lata siedemdziesiąte kończy Walny Zjazd Delegatów Okręgu (14.10.1979). Władze Okręgu tworzyli wówczas: Zbigniew Stasiłowicz – prezes, Zygmunt Linke – wiceprezes, Stanisław Polańczyk – wiceprezes, Wojciech Schulz – sekretarz, Zenon Walentowicz – skarbnik, Jan Dąbrowa, Andrzej Jagoda, Zenon Sieńkowski, Adam Siwula, Tadeusz Ziętara, Marian Wawrzynkowski. – członkowie.

Funkcjonalność Okręgu podnosił podział na Komisje problemowe. Działo ich cztery:

- Komisja Młodzieżowa – kierownictwo Adam Siwula;
- Komisja Odznaczeń i Wyróżnień – kierownictwo Jan Dąbrowa;
- Komisja Kontroli Wymiany Zagranicznej – kierownictwo Marian Okulicz;
- Komisja Wystaw i Imprez – kierownictwo Tadeusz Ziętara i Ryszard Piotrowski.

Koszalin, należąc do najmniejszych okręgów w Polsce, postawił sobie za zadania poprawienia stanu ilościowego. Zdawano sobie sprawę z tego, że ilość członków w Okręgu przekłada się bardzo prosto na możliwości finansowe. 1.06.1979 r. na 53 koła w Okręgu było 2086 członków (dwa lata wcześniej było 57 kół i 1733 członków).³¹ W kołach trwała rywalizacja, kto więcej przyjmie członków. Prymat w przyjęciach nowych członków wiedli Maksymilian Błyszczczyk i Wojciech Schultz.

Imprezą inspirującą koszalińskie środowisko filatelistów do kolejnych działań były Światowe Festiwale Chórów Polonijnych. Towarzyszyły im różne imprezy kulturalne. Od IV Festiwalu (1979 r.) zaczęto organizować wystawy filatelistyczne pod nazwą „Polonika”. Rangę wystawy określono jako Okręgową III stopnia. 17.07.1979 r. w obecności wielu znakomitych gości – w tym delegacji zagranicznych – uroczyście otwarto wystawę. W salach Klubu MP i K zaprezentowano 32 kolekcje wystawców z całej Polski. Wystawie towarzyszyło ogólnopolskie spotkanie zbieraczy poloników.³²

Rok 1979 był czasem obchodów 25 rocznicy powstania Okręgu. Spotkanie jubileuszowe odbyło się 14 października. Zarząd Główny, w uznaniu zasług odznaczył nasz Okręg Złotą Honorową Odznaką PZF. Wielu działaczy również otrzymało odznaki i wyróżnienia. Jubileusz uświetniony został stemplem okolicznościowym projektu Jerzego Kozimora.

Zawsze bardzo wysoko oceniano działalność młodzieżową. W 1979 r. w okręgu działało 50 kół, które skupiały 1369 uczestników.³³ Uznano, że sukcesy w tej działalności

³⁰ *Sukcesy Wystawiennicze*, w: *Głos Pomorza* nr 9 z 12.01. 1979 r. s. 3.

³¹ *Materiały Zjazdowe*, Sprawozdanie z działalności ZO PZF w Koszalinie za okres 22.05.1977 do 14.10. 1979 r. s. 2.

³² *Koszalińskie „polonika”*, w: *Głos Pomorza* nr 157 z 14.07. 1979, s. 3. Wystawa powinna nosić numer XI.

³³ *Materiały Zjazdowe...*, s. 5.

były możliwe dzięki wytworzeniu klimatu zrozumienia i zaangażowania wśród opiekunów, ale również zainteresowania władz oświatowych, politycznych i samorządowych województwa słupskiego i koszalińskiego. W rywalizacji między okręgami w działalności młodzieżowej, Koszaliński Okręg zajmował czołowe miejsca (1978 – 3, 1979 – 7 miejsce).

Efektom liczenia się z naszymi osiągnięciami było wytypowanie z okręgu Grażyny Adamiak (Drawsko Pom.) i Mirosława Piestrzeniewicza (Wałcz) jako reprezentantów Polski na międzynarodowy konkurs Filatelistyczny do Bratysławy. Zdobywając 3 miejsce potwierdzili pokładane w nich nadzieje, a w sumie dobre przygotowanie do konkursu.

Dużym osiągnięciem organizacyjnym było pozyskanie gablot wystawowych po Światowej Wystawie Filatelistycznej w Poznaniu (1973 r.). Sprzęt zakupiony w 1964 r. degradował się w zastraszającym tempie, duża ilość zorganizowanych wystaw i pokazów systematycznie go zużywała. W dodatku nowe gabloty były większe (16 kartowe) i estetyczniejsze.

Sukcesy organizacyjne i osiągnięcia ekspozycyjne spowodowały, że władze okręgu postanowiły zorganizować pierwszą wystawę II stopnia o zasięgu krajowym w dniach 8 – 16.11.1980 r. Wprawdzie były wystawy, na które zapraszaliśmy wystawców spoza okręgu ale była to najważniejsza wystawa w dotychczasowej historii koszalińskiej filatelistyki. Wystawie nadano tytuł „Historia poczty – Koszalin 80”, a dedykowana była społeczeństwu Pomorza Środkowego w 35 rocznicę powrotu tych ziem do Macierzy i w 30 rocznicę powstania Polskiego Związku Filatelistów.

Prezentacja 90 eksponatów w klasie konkursowej i 12 w klasie pozakonkursowej była wielkim wysiłkiem organizacyjnym.³⁴ Zwiedzającym wystawę, a tych było bardzo wielu, dano możliwość zobaczenia najlepszych kolekcji w Polsce. Wystawa była ważnym wydarzeniem kulturalnym w mieście i regionie.

W roku jubileuszu Związku władze Okręgu tworzyli :

- Stasiłowicz Zbigniew – prezes
- Linke Zygmunt – wiceprezes
- Schultz Wojciech – sekretarz
- Okulicz Marian – skarbnik
- Dąbrowa Jan – członek zarządu
- Jagoda Andrzej – członek zarządu
- Polańczyk Stanisław – członek zarządu
- Sieńkowski Zenon – członek zarządu
- Siwula Adam – członek zarządu
- Wawrzyńkowski Marian – członek zarządu
- Ziętara Tadeusz – członek zarządu³⁵

Początek lat osiemdziesiątych był niełatwym czasem dla całego kraju. Kryzys polityczny i ekonomiczny miał wpływ na wszystkie dziedziny życia. Restrykcje stanu wojennego również nie sprzyjały rozwojowi ruchu filatelistycznego. W krótkim czasie dwukrotnie podniesiono składki członkowskie. Utrudniony został dostęp do zagranicznych katalogów i materiałów filatelistycznych. Ograniczono możliwość przemieszczania się, używania telefonów, wprowadzono cenzurę korespondencji. Okręg w tym trudnym czasie umiał się odnaleźć. W atmosferze spokoju i zrozumienia dla każdego, rozwijano zainteresowania kolekcjonerskie.

W 35 rocznicę zorganizowanej filatelistyki na Ziemi Słupskiej postanowiono uczcić ją wystawą filatelistyczną. Była to już piąta z kolei wystawa okręgowa w Słupsku a XII

³⁴ *Katalog Krajowej Wystawy Filatelistycznej „Historia poczty – Koszalin 80”*

³⁵ Tamże s. 23.

w historii wystaw Okręgu. Środowisko słupskie, jak zwykle, zorganizowało interesującą wystawę, będącą ciekawą propozycją kulturalną dla miasta.

14.06.1981 r. na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo - Wyborczym dokonana się dosyć istotna zmiana dotychczasowego kierownictwa władz Okręgu. W kadencji 1981 –1985 Zarząd Okręgu funkcjonował w następującym składzie:

- Linke Zygmunt – prezes
- Sudakiewicz Józef– wiceprezes
- Prokulewicz Jan– wiceprezes
- Stasiłowicz Zbigniew– sekretarz
- Wojciechowski Krzysztof – skarbnik
- Schultz Wojciech – członek zarządu
- Ziętara Tadeusz – członek zarządu
- Polańczyk Stanisław – członek zarządu
- Gierczycki Włodzimierz– członek zarządu
- Siwula Adam – członek zarządu
- Wawrzynekowski Marian – członek zarządu

Na XIII Zjeździe PZF w Katowicach, w listopadzie 1981 r., nasi delegaci (Z. Stasiłowicz, A. Siwula i Z. Linke) brali aktywny udział w konstruowaniu nowego statutu. Zygmunt Linke wybrany został do Zarządu Głównego Związku.

Na początku 1982 r. Okręg liczył 3 277 członków skupionych w 67 kołach. W stosunku do stanu sprzed roku był to wzrost o 800 członków (32 %). Młodzieży było około 1500 w 57 kołach.³⁶

W 1982 r. zorganizowano w Koszalinie, drugą w kolejności, krajową wystawę. Okazją był kolejny (piąty) festiwal chórów polonijnych jaki odbywał się w tym czasie w mieście. Poziom wystawy oceniono bardzo wysoko. Swoje eksponaty zaprezentowali wystawcy z okręgów w Warszawie, Poznaniu, Bydgoszczy, Kielcach, Krakowie, Łodzi, Kaliszu i Koszalinie. Najlepszym okazał się zbiór „Polonica – flaga i godło Polski” Arkadiusza Surkowa z Poznania.³⁷ Towarzyszyło jej ogólnopolskie spotkanie zbieraczy poloników. Wystawa w sposób znaczący przyczyniła się do wzbogacenia propozycji imprez kulturalnych festiwalu.

W tym samym roku (październik) zdecydowano się na organizację wystawy okręgowej w Szczecinku „Debiuty 82”.³⁸ Wystawa uświetniała obchody „Dnia Znaczką”. W okręgu odbywało się szereg pokazów eksponatów debiutujących. Organizowało je koło miejskie w Koszalinie, koło przy Kombinacie Budowlanym i inne. Tendencja na tworzenie nowych eksponatów, dorosłych i młodzieżowych wystawców, utrzymywała się na stałym wysokim poziomie. Były więc podstawy do zorganizowania ekspozycji problemowej. Wystawcy nabywali szansę startu na imprezach wyższej rangi.

W roku 1984 uroczystie obchodzono 30 rocznicę filatelistyki na Pomorzu Środkowym. W kalendarzu obchodów jubileuszu znalazła się Okręgowa Wystawa Filatelistyczna³⁹ i obchody „Dnia Znaczką” połączone ze spotkaniem aktywu Okręgu (21.10.1984 r.).

Od 13 do 21 października w klubie KSM „Nasz Dom” w Koszalinie trwała wystawa, pod hasłem „30 lat ruchu filatelistycznego na Pomorzu Środkowym”. Zaprezentowano na niej 24 zbiory, w tym 9 młodzieżowych, stanowiących naszą wizytówkę ekspozycyjną. Sądowi

³⁶ *Sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu Polskiego Związku Filatelistów w Koszalinie za okres 14.06.1981 do 12.06.1983, s.3-4.*

³⁷ *Medale z Koszalina*, w: *Głos Pomorza* 143 z 23.07.1982, s. 3.

³⁸ Wystawie należałoby nadać numer XIII.

³⁹ Powinna posiadać numer XVI.

konkursowemu przewodził Klemens Hejmowski z Gdyni. Poziom eksponatów był wysoki. Spółdzielczy klub odwiedziło bardzo dużo zwiedzających. Wystawę upamiętnił okolicznościowy datownik projektu Jerzego Kozimora.

Niecały rok trzeba było czekać na następną wystawę okręgową w Koszalinie⁴⁰. Pretekstem był kolejny festiwal chórów polonijnych. Organizatorzy festiwalu znając możliwości koszalińskich filatelistów chętnie zgodzili się na tą imprezę. 20.07.1985 r. w obecności zaproszonych gości, z Polski i zagranicy, uroczyście otwarto wystawę. Przewodniczący komitetu organizacyjnego, Z. Stasiłowicz, dokładał wszelkich starań by na wystawie pojawiły się eksponaty ciekawe. Wystawa spełniła zakładane cele. Uatrakcyjniła festiwal, propagowała również filatelistykę w mieście i regionie.

Imprezy filatelistyczne jakie organizował Koszaliński Okręg PZF w 1986 r. można uznać za przełomowe w historii okręgu. Władze związkowe w uznaniu zasług okręgu w działalności młodzieżowej powierzyły nam organizację Młodzieżowego Międzynarodowego Konkursu Filatelistycznego Krajów Socjalistycznych „Pokój dzieciom”. W tym samym czasie Koszalin był gospodarzem IV Krajowej Młodzieżowej Wystawy Filatelistycznej „Koszalin 86”. Było to wielkie przedsięwzięcie organizacyjne dla wszystkich działaczy. Międzynarodowy charakter obu imprez mobilizował wszystkich.

Wystawa była aktualnym przeglądem możliwości wystawienniczych polskich eksponatów młodzieżowych. Miała również pokazać tempo rozwoju ruchu młodzieżowego. Obrazem rozmachu ekspozycji była prezentacja 253 eksponatów.⁴¹ Konkurs, natomiast, był możliwością rywalizacji młodzieżowych reprezentacji różnych państw – wówczas socjalistycznych. Odzwierciedlał bardzo wysoki poziom zorganizowania polskiej filatelistyki, a młodzieżowej w szczególności.

Z przeglądu dotychczasowej działalności wystawienniczej nie sposób oprzeć się wrażeniu, że jako niewielki okręg byliśmy zawsze silni. Praktycznie nie było wystawy, na której nie byłoby naszych reprezentantów. Wykazywaliśmy sporo inwencji sięgając po tematy niepopularne lub jeszcze nie podjęte. Eksponaty „religijne” Mariana Okulicza, Mariana Wawrzynkowskiego na każdej wystawie przyciągały oko znawców, były też inspiracją twórczą dla innych. Właśnie wtedy powstał i później odnosił sukcesy eksponat MDK Koszalin – „Chrześcijańskie motywy religijne”.

Ogólnopolska Wystawa Filatelistyczna w Poznaniu w 1987 r. była początkiem wielu filatelistycznych karier. Otrzymanie medalu złotego dawało przepustkę na wystawy światowe najwyższej rangi. Pierwszy złoty medal na wystawie tej rangi zdobył dla okręgu Marian Wawrzynkowski za eksponat „Polskie losy”. 3 medale połączone i 5 dużych srebrnych stawiało koszalińskich wystawców w krajowej czołówce.⁴²

Niestety mieliśmy w swojej działalności też słabsze chwile. W 1988 r. powierzono nam organizację bilateralnej wystawy Polska – Bułgaria (20.09. – 25.09.). Jej rangę można określić jako wystawę II stopnia.⁴³ Wystawa miała być okazją do wymiany doświadczeń w zakresie organizacji wystaw, pracy z młodzieżą, pracy kół filatelistycznych. Goście z kraju i zagranicy nie mogli odnieść wrażenia o nienagannej organizacji tej imprezy. Wprawdzie 40 kolekcji (w tym 12 z Bułgarii) dawało możliwość obejrzenia ciekawych ekspozycji i nieco łagodziły gorycz niepowodzenia, to świadomość niedosytu pozostawała.

Przełomowym dla Polski rok 1989 był okresem trudnym dla rozwoju filatelistyki. W naszym regionie również zaczęliśmy odczuwać skutki odpływu członków. Zaczęło to natychmiast przekładać się na możliwości finansowe okręgu, a co za tym idzie - na

⁴⁰ Była to XV wystawa okręgowa.

⁴¹ *Katalog IV Krajowej Młodzieżowej Wystawy Filatelistycznej „Koszalin 86”*.

⁴² Marian Rebelka, *Filateliści Pomorza Środkowego zdobyli medale*, w: *Głos Pomorza* nr 195 z 23.08.1987 r. s. 7.

⁴³ Była to 3 z kolei krajowa wystawa w Koszalińskim Okręgu.

możliwości organizacyjne. Mimo to nie przerwana została tradycja organizowania corocznych młodzieżowych wystaw. Dawały one możliwość prezentacji rocznej pracy wystawców w kołach młodzieżowych. Często były jedyną możliwością zaistnienia eksponatów mniej utytułowanych.

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych Zarząd Główny Związku wystąpił z inicjatywą by działacze mogli w sposób profesjonalny dokształcać się. Przy WSP w Bydgoszczy uruchomiono Studium Filatelistyki. Z okręgu delegowano trzech przedstawicieli (Marian Wawrzynkowski, Jan Prokulewicz i Jerzy Musiał). Przez dwa lata zgłębiali oni wiedzę, którą w późniejszym czasie dzielili się już w praktycznej działalności w okręgu.

Początek lat dziewięćdziesiątych to przygotowania całego związku do jubileuszu 100 rocznicy powstania zorganizowanego ruchu filatelistycznego na ziemiach polskich i do Światowej Wystawy Filatelistycznej w Poznaniu. Okręg przygotował cały cykl obchodów. W styczniu (od 23 do 30) odbyła się Okręgowa Wystawa Filatelistyczna „100 lecie polskiej Filatelistyki Koszalin 93”.⁴⁴ W kwietniu (17 – 18) XXVII Młodzieżowa Okręgowa Wystawa Filatelistyczna, w maju (3 – 16) udział wystawców Okręgu w ŚWF Poznań 93 i w maju (26 – 29) wystawy filatelistycznej „Sport – Łeba 93”.⁴⁵

Minęło 8 lat, by w Koszalinie mogła zaistnieć kolejna okręgowa wystawa. Prezentacja 11 utytułowanych eksponatów w klasie pozakonkursowej i 34 w klasie konkursowej dawały możliwość pełnego przeglądu wystawienniczego Okręgu. Na wystawie tej pierwszy raz w historii Okręgu zaprezentowano w klasie literatury opracowanie zwarte – „Ewolucja stempli koszalińskich urzędów pocztowych w latach 1817 – 1950” Andrzeja Skorka. Spotkanie jubileuszowe, jakie odbyło się przy okazji otwarcia wystawy, było okazją do uhonorowania działaczy okręgu. Część z nich otrzymała odznaki „100 lat Filatelistyki Polskiej”. Bardzo ciekawą prelekcję z historii filatelistyki polskiej wygłosił, członek Zarządu Głównego PZF, Władysław Michałowski.

Na światowej wystawie w Poznaniu, w sposób mniej lub bardziej zorganizowany, pojawiła się większość filatelistów z naszego Okręgu. Mieliśmy możliwość podziwiania najlepszych kolekcji z całego świata. Byli też tam reprezentanci z naszego środowiska. Wyniki uzyskane na wystawie były bardzo dobre.

- Jan Cisoń „Tysiąc lat państwa polskiego” – medal złoty;
- Marian Wawrzynkowski – „Polskie losy” – medal pozłacany;
- Stanisław Firkowski – „Architektura Polski” – medal posrebrzany;
- Tadeusz Ziętara – „Historia muzyki” – medal brązowy.

Rewelacyjnie spisały się eksponaty młodzieżowe, potwierdzając raz jeszcze swój światowy poziom:

- Arkadiusz i Tomasz Cisoń – „Ziemia Krajeńska” – medal pozłacany;
- Zespół Szkół Zawodowych w Białogardzie – „Cossaliniana” – medal pozłacany;
- KM PZF przy SP nr 13 w Koszalinie - „Pomorze Środkowe” - medal pozłacany.

Bardzo ciekawą inicjatywę wykazali działacze z Łeby – szczególnie Piotr Pelczar. Zorganizowali oni tematyczną wystawę sportową. Do tej pory takich w Okręgu nie było. Na wystawie zaprezentowano 26 eksponatów z całej Polski. Wystawą i imprezami towarzyszącymi filateliści z Łeby potwierdzili wysokie możliwości organizacyjne.

W roku jubileuszu 100 lecia polskiej filatelistyki, władze Okręgu stanowili:

- Zbigniew Stasiłowicz – prezes;
- Zygmunt Linke – wiceprezes;
- Tadeusz Ziętara – wiceprezes;
- Leon Strzelczyk – sekretarz;

⁴⁴ Była to XVI w kolejności wystawa okręgowa.

⁴⁵ Wystawie w Łebie należałoby nadać numer XVII.

- Romuald Dziemiańczuk – skarbnik;
- Jan Baljon – członek Zarządu;
- Stanisław Grąbczewski – członek Zarządu;
- Jerzy Henke – członek Zarządu;
- Józef Nierychlewski – członek Zarządu;
- Jan Prokulweicz – członek Zarządu;
- Andrzej Skorek – członek Zarządu;
- Józef Roczeń – przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej;
- Tadeusz Piekutowski - sekretarz Okręgowej Komisji Rewizyjnej;
- Zdzisław Jordanek – członek Okręgowej Komisji Rewizyjnej;
- Mieczysław Taraszkiewicz członek Okręgowej Komisji Rewizyjnej;
- Ryszard Dyło członek Okręgowej Komisji Rewizyjnej;
- Julian Findysz – przewodniczący Okręgowego Sądu Koleżeńskiego;
- Czesław Łukowczyk – sekretarz Okręgowego Sądu Koleżeńskiego;
- Zbigniew Majewski – członek Okręgowego Sądu Koleżeńskiego;
- Stanisław Rusin – członek Okręgowego Sądu Koleżeńskiego;
- Marian Wawrzynkowski - członek Okręgowego Sądu Koleżeńskiego;
- Joanna Jedlecka – kierowniczka biura Okręgu.⁴⁶

Pierwsze lata dziewięćdziesiąte to jakościowo nowe zmiany personalne w okręgu. Rezygnacja Z. Stasiłowicza z kandydowania na prezesa okręgu, na Walnym Zjeździe Delegatów Okręgu w październiku 1993 r. była symbolicznym zamknięciem pewnego okresu w naszym życiu. Do historii przeszedł człowiek – instytucja, wielce zasłużony dla koszalińskiej i polskiej filatelistyki. Wtedy też po raz pierwszy w historii okręgu nadane zostały tytuły „Honorowego Prezesa Okręgu” (otrzymali je Zygmunt Linke i Zbigniew Stasiłowicz) oraz tytuły „Zasłużony dla Koszalińskiego Okręgu PZF”. Godność tą otrzymali:

1. Zygmunt Linke – Koszalin	10. Julian Findysz – Koszalin
2. Zbigniew Stasiłowicz – Koszalin	11. Włodzimierz Gierczycki – Człuchów
3. Marian Okulicz – Koszalin	12. Czesław Łukowczyk – Słupsk
4. Tadeusz Ziętara – Słupsk	13. Stanisław Grąbczewski – Człuchów
5. Roman Elszyn – Białogard	14. Jan Cisoń – Debrzno
6. Józef Sudakiewicz – Koszalin	15. Jerzy Bibro – Białogard
7. Marian Sałustowicz – Szczecinek	16. Jerzy Musiał – Koszalin
8. Jan Prokulewicz – Białogard	17. Jerzy Henke - Słupsk
9. Marian Wawrzynkowski - Białogard	18. Stanisław Firkowski – Słupsk

Zebranie, które przebiegało w rzeczowej i koleżeńskiej atmosferze, wybrało nowym prezesem Mariana Wawrzynkowskiego. W skład zarządu weszli:

- Jan Prokulewicz – wiceprezes
- Andrzej Skorek – wiceprezes
- Tadeusz Ziętara – wiceprezes
- Tadeusz Galant – sekretarz
- Jerzy Musiał – skarbnik
- Jerzy Henke – członek zarządu
- Ryszard Kurowski – członek zarządu.⁴⁷

⁴⁶ *Katalog X OWF „100 lecie Polskiej Filatelistyki Koszalin 93”*, s. 17.

⁴⁷ *Informator Zarządu Okręgu PZF w Koszalinie z XII 1993 r.* s. 2-4.

Okręg posiadał sporo działaczy, którzy zajmowali się działalnością publicystyczną. W wydawanym systematycznie *Informatorze Zarządu Okręgu PZF w Koszalinie* pojawiały się artykuły o bogatych treściach merytorycznych. W prasie lokalnej i periodykach filatelistycznych też publikowaliśmy. Do czołowych publicystów można zaliczyć J. Henke, Z. Stasiłowicza, M. Wawrzynkowskiego, P. Pelczara. Dwaj ostatni w 1993 r. otrzymali „Medal za Zasługi dla Rozwoju Publikacji Filatelistycznych”.

W rok 1994 weszliśmy świętowaniem Dnia Filatelisty (od 4 lat w Związku wprowadzono te obchody), które było początkiem obchodów 40 lecia filatelistyki środkowopomorskiej. Punktem kulminacyjnym miała być Krajowa Wystawa Filatelistyczna „70 lat Korpusu Ochrony Pogranicza” (12 – 19.09. 1994)⁴⁸. Na ponad 200 ekranach pokazano 70 eksponatów. Dominowała tematyka związana z II wojną światową i historią Polski. Wystawie tej towarzyszyły imprezy mieszczące się w programie obchodów jubileuszu.

Miesiąc później, bo już w październiku, w Muzeum Okręgowym w Koszalinie otwarto wystawę „Pocztą na Pomorzu Zachodnim od XVIII do XX wieku”. Można było obejrzeć akcesoria, urządzenia i przybory pocztowe. Na wystawie pokazano również 3 eksponaty filatelistyczne obrazujące rozwój poczty na Pomorzu – Andrzeja Skorka „Rejencja Koszalińska”, „Dzieje poczty na Ziemi Człuchowskiej” koła młodzieżowego z Debrzna (opiekun Jan Cisoń) i „Pomorze Środkowe” koła młodzieżowego przy SP nr 13 w Koszalinie (opiekun Jerzy Musiał). Trwającą miesiąc wystawę obejrzało wielu zwiedzających. Była to kolejna interesująca propozycja mająca zachęcić do filatelistyki.

Ekonomiczne przyczyny spowodowały masowe wyprzedawanie materiału filatelistycznego. Często zwracano się do okręgów by te pomagały wyceniać kolekcje. Wychodząc naprzeciw tym zapotrzebowaniom podjęto decyzję o powołaniu przy okręgach rzeczoznawców do wyceny walorów filatelistycznych. Z naszego okręgu uprawnienia te otrzymali: Jerzy Henke, Marian Wawrzynkowski i Andrzej Skorek.⁴⁹

Koniec roku 1994 zaowocował zmianami personalnymi. Rezygnację z funkcji prezesa (nowe obowiązki zawodowe) złożył M. Wawrzynkowski. Prezesem wybrano Jerzego Henke ze Słupska a wiceprezesem Andrzeja Skorka.

5 lutego 1995 r. jubileusz 40 lecia obchodziło koło miejskie w Słupsku. Spotkanie zasłużonych działaczy słupskich z władzami okręgu stało się okazją do podsumowania ich aktywności. Honorowymi odznakami PZF odznaczeni zostali Zygmunt Kulczewski i Czesław Łukowczyk, 13 członków koła wyróżniono nagrodami rzeczowymi. Kontynuacją obchodów jubileuszu była Okręgowa Wystawa Filatelistyczna Słupsk 95 (9.06. – 14.06. 1995).⁵⁰ Władze Związku reprezentował wiceprezes Kazimierz Paško, który jednocześnie sprawował funkcję przewodniczącego sądu konkursowego. 38 eksponatów wystawowych prezentowało wysoki poziom ekspozycyjny. Wiceprezes Związku odznaczył Koło Miejskie w Słupsku Złotą Honorową Odznaką PZF.

W 1995 r. rozpoczynają się lokalne kłopoty Okręgu. Po 25 latach użytkowania, spółdzielnia wymówiła okręgowi lokal. Siedziba okręgu przeniesiona została do budynku poczty głównej. Dopełnieniem kłopotów był dosyć gwałtowny odpływ członków w kołach. Okręg 30 czerwca liczył 1521 członków dorosłych i 278 młodzieży. Był to spadek członków o 8,4% w stosunku do 31.12.1994r.⁵¹

Na początku 1996 r. słupscy działacze postanowili uczcić 100 rocznicę śmierci wielkiego reformatora poczty, pochodzącego ze Słupska Heinricha von Stephana, która przypadała 8.04.1997 r. W tym celu nawiązali kontakty z filatelistami z Frankfurtu nad Odrą.

⁴⁸ Była to IV Krajowa Wystawa Filatelistyczna w Koszalińskim Okręgu PZF.

⁴⁹ Uchwała ZG PZF nr 23/XV/94 z dn 6.09.1994 r.

⁵⁰ Wystawa była XVIII w kolejności OWF w Koszalińskim Okręgu PZF.

⁵¹ *Informator Zarządu Okręgu PZF w Koszalinie* nr 3/ 1995 r. s. 31.

Współpraca nawiązana w tym czasie miała zaprocentować w przyszłości pożytecznymi inicjatywami.

Kłopoty lokalowe dalej dręczyły okręg również w 1997 r. Z powodu remontu budynku pocztowego zawieszono działalność biura. Mieszkanie księgowego, M. Duczmala, stało się na kilkanaście miesięcy nieformalną siedzibą władz okręgu.

Pomimo tych trudności podjęto trud organizacji Krajowej Wystawy Filatelistycznej. Była ona poświęcona spółdzielczości mieszkaniowej. Wystawa mobilizowała całe nasze środowisko. Stworzyliśmy klimat aprobaty, dla tej inicjatywy, w mieście i regionie. W dniach 21.05 – 1.06. w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 17 w Koszalinie odbyła się piąta KWF Koszalińskiego Okręgu PZF. Zaprezentowano 134 eksponaty liczących się w Polsce wystawców. Z okazji wystawy stosowano dwa stemple okolicznościowe, 6 kart beznominałowych i medal. Wystawa uświetniła obchody 100 lat spółdzielczości mieszkaniowej w Polsce i Dni Koszalina.

Rok 1997 kończy wybór nowych władz Okręgu. Kadencję zamykaliśmy ilością 1434 członków (wraz z młodzieżą) gdy na początku kadencji było nas 2338. Na zebraniu sprawozdawczo – wyborczym 18 października prezesem został Andrzej Skorek. W Zarządzie znaleźli się: Jerzy Henke, Leszek Bednarek, Leon Strzelczyk, Jerzy Bibro, Tadeusz Galant, Jan Krzos, Jerzy Musiał, Jerzy Siadak. Walne Zebranie Delegatów nadało godność Zasłużonego dla Koszalińskiego Okręgu PZF następującym działaczom:

- Jan Dabrowa
- Władysław Dołęgowski
- Tadeusz Galant
- Leonard Jędrzejczak
- Tadeusz Kraczkowski
- Edmund Lamparski
- Zdzisław Piotrowski
- Józef Puchalski
- Jerzy Siadak
- Andrzej Skorek
- Krystyna Marcinek (pośmiertnie)⁵²

Koszalińskim filatelistom zawsze zależało na promocji miasta i regionu. Pod koniec roku (grudzień) urząd pocztowy Koszalin 2 rozpoczął frankowanie przesyłek stemplem, na którym propagowano region jako krainę ryb łososiowatych. Nawiązywano tym samym do przedwojennych tradycji, kiedy to niemiecka poczta stosowała stemple okolicznościowe prezentujące wizytówkę Koszalina – łososia. Stempel ten jest w użytku do dnia dzisiejszego.

Bardzo ściśle i owocne kontakty nawiązali filateliści z Koszalińską Spółdzielnią Mieszkaniową. Szereg imprez organizowanych było w obiektach samej spółdzielni lub pod spółdzielczym patronatem. Dla uczczenia 40 lecia spółdzielczości mieszkaniowej w Koszalinie zorganizowano Okręgową Wystawę Filatelistyczną (14 – 17.10.1998).⁵³ Nowo otwarty klub osiedlowy „Kanion” udzielił nam swojej gościnności. Prezentacja 50 eksponatów wystawców z całej Polski była świetną okazją do propagowania filatelistyki.

Środowisko nasze zawsze słynęło z zacięcia do wypowiedzania się na łamach prasowych o filatelistyce. Zorganizowany od 1993 r. w zwarte ramy organizacyjne i wydawnicze nasz „Informator” stał się trybuną do wypowiedzania na różne tematy i prezentacji swojego dorobku badawczego. Z wielką aprobatą i zadowoleniem przyjęliśmy recenzję naszej pracy dokonaną przez polski filatelistyczny autorytet – Henryka Białka.

⁵² *Informator Zarządu Okręgu PZF w Koszalinie* nr 4/1997 r. s. 3,6.

⁵³ Wystawa była XIX w kolejności OWF w Koszalińskim Okręgu PZF.

Pochwały prezesa honorowego zaowocowały wyróżnieniem biuletynu w 1998 r. medalem „Za rozwój publikacji filatelistycznych”.

Osiągnięciem dla okręgu było zdobycie III miejsca w ogólnopolskim finale olimpiady filatelistycznej przez Przemka Klemczaka z Kołobrzegu, jaki w czerwcu 1998 r. odbył się w Opolu. Za dobrą pracę z młodzieżą zawsze byliśmy wysoko oceniani. Niestety był to ostatni tak znaczący sukces naszej młodzieżówki.

W kwietniu 1999 r. skończyły się nasze kłopoty lokalowe. Budynek poczty w Koszalinie przeszedł gruntowny remont. W jednym z nowocześnie urządzonych pomieszczeń znalazło swoje lokum biuro Okręgu. Pracę w biurze rozpoczął Leon Strzelczyk, który swoje obowiązki wypełnia społecznie, nie biorąc za nie wynagrodzenia. W okręgu nie mamy nikogo kto byłby zatrudniony na stałe, wszystkie nasze prace wykonujemy za darmo. Tym samym uważamy na każdą składkową złotówkę, by wydawać ją racjonalnie.

W roku obchodów 125 rocznicy powołania UPU, środowisko słupskich filatelistów przejęło na siebie ciężar organizacji imprez z tej okazji. Inicjatorem i bezpośrednim wykonawcą tych przedsięwzięć był prezes Jerzy Henke. Potrafił on do inicjatywy swojej przekonać władze pocztowe i samorządowe. Nawiązał również kontakty z filatelistami niemieckimi (Frankfurt n/Odrą), którzy włączyli się do naszych działań i organizacyjnie i finansowo.

Z racji pochodzenia Heinricha von Stephana ze Słupska, uroczystości organizowano w tym mieście. W budynku poczty, powstałej przed 120 laty, odsłonięto tablicę pamiątkową, poświęconą Stephanowi. Doszło do oficjalnego spotkania z delegacją z Niemiec, na którym omawialiśmy płaszczyzny partnerskiej współpracy. 9 października miała miejsce konferencja naukowa zatytułowana „Historia Poczty na Pomorzu Środkowym”. Referaty wygłosili Renata Szczęsna, dr Tomasz Katafiasz, Jerzy Henke i Andrzej Skorek. Była to pierwsza konferencja w dziejach Okręgu. Jerzy Henke, jako pierwszy Polak został uhonorowany na tych uroczystościach, flagą UPU.

W 1999 r. okręg zmniejszył się terytorialnie o okolice Debrzna. Koła młodzieżowe i dorosłych (łącznie 28 członków), za zgodą sąsiadujących okręgów koszalińskiego i Pomorskiego w Gdańsku, przeniesione zostało do Gdańska.

W nowe tysiąclecie wchodziliśmy pełni zapału i optymizmu. Plany dotyczące nowego roku, jak zwykle, precyzowaliśmy na Dniu Filatelisty obchodzonym zawsze w styczniu. Chcieliśmy się okazale włączyć w obchody 50 lecia powstania Związku. Imprezami upamiętniającymi ten jubileusz była kolejna Okręgowa Wystawa Młodzieżowa i XX Okręgowa Wystawa Filatelistyczna.

Wystawą w Kołobrzegu upamiętnialiśmy 1000 lecie biskupstwa w tym mieście. Ratusz był najbardziej okazałym miejscem, tam więc wystawcy z całej Polski eksponowali swoje prace. Wizyta członka, Prezydium ZG, Jana Olejnika była okazją do zapoznania się ze specyfiką działania naszego środowiska. Przeprowadzono egzaminy kwalifikacyjne dla grupy okręgowych jurorów. Uprawnienia sędziego III klasy uzyskał Jan Krzos, natomiast II klasy Elżbieta Pszczółka i Jerzy Henke.

Jest to również czas troski o finansowy i organizacyjny byt okręgu. Pewne próby władz zwierzchnich o dostosowanie struktur związku do nowego podziału administracyjnego nie mogły zostać zaakceptowane w naszym środowisku. Dzięki manifestowaniu naszego twardego stanowiska przy każdej nadarzającej się okazji, odsunięta została wizja likwidacji okręgu w Koszalinie i w innych miejscowościach w kraju.

Liczebnie, usytuowani byliśmy wśród innych okręgów między 15 a 20 miejscem (na 25 okręgów w całym PZF). Stan członków dorosłych stale maleje, tabela obrazuje tą

tendencję.⁵⁴ Można przyjąć, że w skali roku ubywa nas ok. 7-9%. Plany finansowe musiały zawsze uwzględniać tą sytuację.

Data	Dorośli	Młodzież	Ogółem
31.12.1997	1 080	199	1 279
31.12.1998	837	208	1 045
31.12.1999	777	224	1 001
31.12.2000	708	282	990
31.12.2001	648	282	930

Pomimo tych niepokojących zjawisk nie ustawaliśmy w pracy organizacyjnej. Nauczani doświadczeniami pierwszej konferencji postanowiliśmy zorganizować drugą. Okazją do tego było ogłoszenie Europejskich Dni Dziedzictwa poświęconych Dziedzictwu Poczty. Wraz z Towarzystwem opieki nad Zabytkami i Dyrekcją Okręgu Poczty zorganizowaliśmy we wrześniu w Słupsku II konferencję naukową. Plonem konferencji jest wydawnictwo „Zarys dziejów poczty w Słupsku”.

W uznaniu zasług oraz z okazji 50 lecia Polskiego Związku Filatelistów Okręg uhonorowany został w 2000 r. srebrną odznaką „Za Zasługi dla Filatelistyki Polskiej”. Był to wyraz oceny a jednocześnie uznania dla naszego środowiska kolekcjonerskiego.

Niezwykłą inicjatywą, zainteresowania filatelistyką środowisk niezrzeszonych, było utworzenie przez Elżbietę Pszczółkę w Bornem Sulinowie dwóch kół młodzieżowych i jednego dla dorosłych. W 2001 r. środowisko to zorganizowało półfinał okręgowy olimpiady filatelistycznej dla młodzieży i XXXV Młodzieżowej Okręgowej Wystawy Filatelistycznej. Było to wielkie wydarzenie kulturalne dla tego miasta i całej gminy.

Aktualne władze okręgu zostały wybrane na Walnym Zebraniu Delegatów 19.01.2002 r. Zarząd tworzą:

- Andrzej Skorek – prezes
- Sławomir Ulatowski – sekretarz
- Jerzy Bibro – członek zarządu
- Jan Krzos – członek zarządu
- Marian Wawrzyńkowski - członek zarządu
- Jan Prokulewicz – prezes Sądu Koleżeńskiego
- Jerzy Henke - wiceprezes
- Ryszard Munzer – skarbnik
- Tadeusz Galant – członek zarządu
- Jerzy Siadak – członek zarządu
- Sylwester Rybka – prezes Komisji Rewizyjnej
- Leon Strzelczyk – kierownik biura okręgu.

Walne Zebranie Delegatów nadało godność Zasłużonego dla Koszalińskiego Okręgu PZF następującym działaczom:

- Jan Baljon
- Aleksander Gigoła
- Jan Grobelski
- Jan Krzos
- Józef Nierychlewski
- Janusz Połomski
- Sylwester Rybka
- Leon Strzelczyk
- Stefan Szalkowski
- Kazimierz Wachowiak⁵⁵

⁵⁴ Informator Zarządu Okręgu PZF w Koszalinie nr 3-4/2001 r. s. 24.

Patrząc na 50 letnie dokonania Koszalińskiego Okręgu Polskiego Związku Filatelistów nie sposób oprzeć się kilku refleksjom. PZF był organizmem kulturotwórczym, dającym wielu ludziom możliwość znalezienia w nim chęci zrelaksowania się i wytchnienia, ale też nauki i samorealizacji. Związek potrafił zainteresować szerokie rzesze młodzieży, przyczyniając się do wartościowego jej kształtowania. Dawał możliwość intelektualnego wypowiedzenia się. Uczył cierpliwości i dociekliwości. Stanowił doskonałe źródło kształtowania estetyki i piękna. Filatelistyka pomagała dokumentować i wartościować najważniejsze wydarzenia w naszych małych ojczyznach. Integrowała ludzi różnych zawodów i orientacji politycznych, wynosząc się ponad te podziały. Wypełniła ona lukę na terenie Wybrzeża Środkowego w tej konkretnej działalności kolekcjonerskiej. Środkowopomorska filatelistyka wniosła niepodważalny wkład w rozwój filatelistyki polskiej wieloma wartościowymi działaniami i dokonaniem.